

Bilstöd



Du som har en funktionsnedsättning som ger dig stora svårigheter att förflytta dig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer kan få bilstöd. Även du som har barn med funktionsnedsättning kan få bilstöd. Bilstöd kan vara bidrag för att köpa bil, anpassa bilen efter dina behov och för att ta körkort. Du kan också få bidrag för motorcykel eller moped.

Vad är bilstöd?

Bilstödet består av fyra olika bidrag. Du kan få bidrag för att

- köpa bil – grundbidrag och anskaffningsbidrag
- ändra en bil – anpassningsbidrag
- ta körkort – bidrag till körkortsutbildning.

Du kan få bilstöd även för andra fordon

Bilstöd är inte bara ett bidrag till bil. Du kan också få bidrag för moped eller motorcykel. Under vissa förutsättningar kan du få bidrag även för andra typer av fordon.

Med bil menas personbil klass 1. Det betyder att bilen får ha max 8 passagerarplatser och att den inte får vara en husbil eller liknande.

Vem har rätt till bilstöd?

Du kan få bilstöd om du

- har en bestående funktionsnedsättning eller har ett barn med bestående funktionsnedsättning
- tillhör någon av bilstödets fem bidragsgrupper
- bor i Sverige och inte arbetar i något annat land.

En funktionsnedsättning räknas som bestående om det är troligt att det finns kvar i minst nio år framåt.

Funktionsnedsättningen måste göra det svårt att förflytta sig

För att få bilstöd måste du ha återkommande och mycket stora svårigheter att förflytta dig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer, till exempel att gå av och på bussar och tåg. Svårigheterna kan bero på olika saker. Det kan vara smärtor, andningssvårigheter, minskad rörelseförmåga, dålig balans och magproblem.

Men en visst funktionsnedsättning eller en viss diagnos ger dig inte automatiskt rätt till bilstöd. En tillsynes likvärdigt funktionsnedsättning kan ge en person stora förflyttningssvårigheter, medan en annan klarar sig bra på egen hand trots sin funktionsnedsättning.

Det är konsekvensen av funktionsnedsättningen och inte funktionsnedsättningen i sig som avgör om du har rätt till bilstöd. Det betyder att när Försäkringskassan bedömer din rätt till bilstöd tar vi hänsyn till vilka extra svårigheter du eller ditt barn har på grund av funktionsnedsättningen. Det betyder också att vi tar hänsyn till användning av eventuella hjälpmedel. Det kan ju vara så att hjälpmedlet i sig gör det svårt att till

exempel åka buss, medan i andra fall hjälpmedlet gör att svårigheterna minskar eller upphör.

Du kan inte få bilstöd om dina problem beror på att busshållplatsen är för långt bort eller att bussen går för sällan. Alla människor kan ha mer eller mindre svårt att ta sig fram, oavsett om man har en funktionsnedsättning eller inte.

Du måste tillhöra en bidragsgrupp

För att få bilstöd måste du tillhöra någon av de fem bidragsgrupper som kan ha rätt till bilstöd. De fyra första riktar sig till dig som har funktionsnedsättning. Den femte gruppen riktar sig till dig som har ett barn med funktionsnedsättning.

Grupp 1: Du behöver bil för att försörja dig.

Du kan tillhöra grupp 1 om du

- är under 65 år
- är beroende av bil för att:
 - kunna arbeta
 - kunna studera
 - genomgå rehabilitering med aktivitetsstöd eller rehabiliteringsersättning.

Arbetet, utbildningen eller rehabiliteringen ska beräknas pågå i minst sex månader.

Studierna ska vara arbetslivsinriktade. Det kan innebära såväl praktisk utbildning med direkt koppling till arbetet, eller förberedande teoretisk utbildning på gymnasium eller högskola.

Grupp 2: Du har tillhört grupp 1.

Du kan tillhöra grupp 2 om du

- är under 65 år
- tidigare har beviljats bilstöd enligt grupp 1
- har fått sjuk- eller aktivitetsersättning.

Grupp 3: Du är mellan 18 och 49 år.

Du kan tillhöra grupp 3 om du

- är mellan 18 och 49 år
- ska köra bilen själv.

Grupp 4: Du har barn under 18 år.

Du kan tillhöra grupp 4 om du

- har barn under 18 år
- bor ihop med barnet
- behöver bil för att kunna ta dig fram tillsammans med ditt barn
- ska köra bilen själv.

Grupp 5: Du har barn med funktionsnedsättning.

Du kan tillhöra grupp 5 om du

- har barn med funktionsnedsättning
- bor ihop med barnet
- behöver bil för att kunna förflytta dig tillsammans med ditt barn
- ska köra bilen själv.

Som förälder räknas även den som är vårdnadshavare för barnet, som håller på att adoptera barnet eller har tagit hand om barnet för minst tre år framåt. Du räknas också som förälder om du bor ihop med en förälder till barnet och ni är eller har varit gifta alternativt har eller har haft gemensamma barn.

Bo i Sverige

Bilstöd är ett bosättningsbaserat bidrag. Det betyder att du måste antas bo i Sverige i minst ett år för att ha rätt till bilstöd. Du kan inte få bilstöd om du bor i Sverige men arbetar i något annat land. I vissa fall går det även att få bilstöd om du bor i ett annat land i EU men arbetar i Sverige.

Bilstödets olika bidrag

Bidrag för att köpa bil

Det finns två olika bidrag för att köpa bil: grundbidrag och anskaffningsbidrag. Anskaffningsbidraget är inkomstprövat. Det går inte att få mer i bidrag än vad bilen kostar.

Grundbidrag

Alla som har rätt till bilstöd kan få ett grundbidrag för att köpa bil. Bidragets storlek varierar med typ av fordon. Du kan få högst

- 60 000 kronor för köp av bil
- 12 000 kronor för köp av motorcykel
- 3 000 kronor för köp av moped.

Anskaffningsbidrag

Om du kan få anskaffningsbidrag eller inte beror på hur stora inkomster du har. Tjänar du under 88 000 kronor per år kan du få maxbeloppet 40 000 kronor. Sedan minskas bidraget stegvis ju mer du tjänar. Det lägsta beloppet du kan få är 4 000 kronor. Är din inkomst högre än 160 000 kronor kan du inte få anskaffningsbidrag.

Inkomsten beräknas på samma sätt som när man söker bostadstillägg. I inkomst ingår inkomst av tjänst, inkomst av kapital och förmögenhet. Inkomst av tjänst beräknas utifrån vad du antas ha för inkomster ett år framåt. Inkomst av kapital och förmögenhet beräknas utifrån uppgifter i den senaste deklARATIONEN. Om du tillhör bidragsgrupp 4 eller 5 ingår i vissa fall inkomsten för den du bor med i beräkningen.

Beslutet före bilen!

Du kan inte få grund- eller anskaffningsbidrag för en bil som du köpt innan du fått beslut om bilstöd.

Bidrag för att ändra en bil - anpassningsbidrag

Om ditt eller ditt barns funktionsnedsättning gör att du inte kan köra bil utan att få den anpassad efter dina behov, kan du få bidrag för att ändra bilen eller skaffa utrustning till bilen som behövs för att du ska kunna köra den. För att få anpassningsbidrag måste du uppfylla grundkraven för att få rätt till bilstöd.

Vad ingår i anpassningsbidrag?

Det går att få anpassningsbidrag för

- att anpassa bilen
- att köpa utrustning till bilen
- nödvändiga kostnader i samband med anpassning, som
 - yttrande från Vägverket
 - kontroll av anpassningen
 - transport av bilen
 - resa och logi
 - registreringsbesiktning
 - körutbildning av anpassad bil
- att justera en beviljad anpassning
- att reparera en beviljad anpassning.

Att byta ut en tidigare anpassning till en nyare räknas inte som reparation.

Det finns ingen gräns för storleken på anpassningsbidraget. Hur stort bidraget blir bestäms av vilken anpassning du blir beviljad och vad den kostar.

Behov av anpassning

Det kan vara svårt att avgöra om och i så fall vilken anpassning som behövs i just ditt fall. Här är några av de saker som krävs för att du ska få anpassningsbidrag:

- Du ska behöva anpassningen för att kunna köra bilen eller åka med som passagerare.
- Behovet ska bero på ditt eller ditt barns funktionsnedsättning.
- Bilen ska vara lämplig att anpassa.
- Det är bilen och inte något annat som ska anpassas. Det går till exempel inte att få ersättning för att anpassa en rullstol så att den går in i bilen.
- Anpassningen ska göras speciellt för din funktionsnedsättning. Det går inte att få ersättning för sådant som räknas som standardutrustning.

Bidrag till körkortsutbildning

I särskilda fall kan du även få bidrag till körkortsutbildning i samband med att du köper en bil som du får bilstöd för. Förutom att uppfylla grundkraven för rätt till bilstöd ska du

- tillhöra bidragsgrupp 1
- vara eller riskera att bli arbetslös, och körkortet ska kunna leda till ett arbete som pågår under minst sex månader.

Hur gör man för att få bilstöd?

Ansökningsblanketter finns hos Försäkringskassan och på www.forsakringskassan.se. Du kan få hjälp med att fylla i ansökan. När din ansökan kommit till Försäkringskassan skickas ett brev hem till dig som talar om att vi tagit emot din ansökan.

Blanketter för ansökan

Ansöker du om bilstöd för egen räkning ska du använda blanketten "Ansökan om bilstöd" (FK5014). Den gäller även för ansökan om anpassningsbidrag.

Ansöker du om bilstöd för att kunna färdas med ditt barn ska du använda "Ansökan om bilstöd för dig som har barn med funktionshinder" (FK5027). Den gäller även för ansökan om anpassningsbidrag.

Ansöker du om anskaffningsbidrag ska du även fylla i blanketten "Ansökan om inkomstprövat anskaffningsbidrag" (FK5017).

Ansöker du om bidrag för reparation ska du använda blanketten "Ansökan om bidrag för reparation av en anpassning" (FK5067).

Du behöver ett läkarutlåtande

När du ansöker om bilstöd ska du skicka med ett utlåtande från din läkare där hon eller han beskriver din eller ditt barns funktionsnedsättning och vad det ger för förflyttningssvårigheter. Läkaren ska även bedöma om din funktionsnedsättning kommer att bestå under åtminstone nio år.

Om du ska köra bilen själv ska utlåtandet innehålla uppgift om att du har medicinska förutsättningar för att köra bil.

Försäkringskassan gör en utredning

För att avgöra om du har rätt till bilstöd och i så fall hur mycket, utreder Försäkringskassan ditt ärende. Utredningen bygger på vad som står i ansökan, läkarutlåtandet och eventuella andra underlag som skickats in eller som redan finns hos Försäkringskassan. Vanligen tar handläggaren kontakt med dig så att ni tillsammans kan prata om dina eller ditt barns svårigheter och behov.

Om din ansökan gäller anpassningsbidrag behöver Försäkringskassan ha kontakt både med dig, Vägverket och anpassningsföretaget under utredningen för att du ska få den anpassning som du behöver. I vissa fall kontaktar vi också en arbetsterapeut. Om anpassningen gäller ditt barn är det viktigt att barnet är med och provar anpassningen.

Beslut om bilstöd

Så snart beslutet är klart skickas det hem till dig.

Om du inte är nöjd med beslutet

Om du anser att beslutet är felaktigt kan Försäkringskassan pröva ärendet igen. Skriv i så fall till Försäkringskassan och begär omprövning. Information om hur du gör finns i beslutsbrevet.

Om Försäkringskassan vid omprövningen kommer fram till att inte ändra beslutet, kan du överklaga till länsrätten. Information om hur man överklagar finns med i omprövningsbeslutet.

Att köpa bil

När du fått beslut om rätt till grundbidrag och anskaffningsbidrag är det dags att börja leta bil. Det finns några saker som du bör tänka på vid bilköpet.

Bilstödet måste användas inom sex månader

Du måste inte ha betalat och fått tillgång till bilen, men du ska skicka in ett skriftligt avtal om att du har köpt en bil till Försäkringskassan inom sex månader från det att du fick beslutet om rätt till bilstöd.

Du ska äga bilen

Eftersom det är du som får bilstödet bör du registreras som ägare i vägtrafikregistret. Du kan normalt inte få bilstöd för en bil som du redan använder och som funnits inom familjen tidigare. Du kan inte heller få bilstöd till en leasingbil.

Du väljer själv vilken bil du vill köpa

Det kan ändå vara bra att tänka på några saker när du väljer bil. Kommer bilen att hålla i nio år? Det tar nio år innan du kan få nytt bilstöd för att köpa bil. Det kan även vara bra att fundera på hur dina eller ditt barns behov kan tänkas se ut i framtiden. Går det att få bilen anpassad efter behoven? Ditt val av bil påverkar dina möjligheter att få den anpassad. Försäkringskassan kan neka att anpassa en bil som inte är lämplig.

Tveka inte att fråga Försäkringskassan eller Vägverket om tips och råd i samband med bilköpet.

Att anpassa en bil

Om du ska anpassa din bil är det viktigt att ha nära kontakt med Försäkringskassan och Vägverket innan och under anpassningen.

Du väljer vem som anpassar din bil

När du har valt bil är det viktigt att du kontaktar en anpassningsfirma. Ibland kan din bilförsäljare hjälpa dig med kontakten.

Du behöver ett tekniskt yttrande från Vägverket

För att du ska få den typ av anpassning som passar dig bäst begär Försäkringskassan ett yttrande från Vägverket. Vägverket kontaktar dig för att bestämma tid för möte.

När du vet vilken anpassning du behöver – begär en offert från anpassningsfirman. Yttrandet från Vägverket ska ligga till grund för offerten. Den ska vara ställd till dig, men kan skickas direkt till Försäkringskassan.

Försäkringskassan beslutar vilken anpassning du får

Du måste ha ingått ett avtal med en anpassningsfirma som du ska skicka in till Försäkringskassan inom sex månader efter att du fått beslut om storleken på anpassningsbidraget.

Hur betalas pengarna ut?

Riksdagen beslutar om en viss summa pengar varje år som ska användas för att betala ut bilstöd. Ibland händer det att pengarna tar slut före årsskiftet. Tar pengarna slut kan inte Försäkringskassan betala ut ersättning förrän det kommer nya pengar till bilstödet.

Du väljer själv till vem pengarna ska betalas ut

Försäkringskassan behöver en skriftlig begäran om till vilket konto utbetalningen ska ske. Tänk på att bilstödet är ditt personligen, även om du väljer att utbetalningen ska ske direkt till bilförsäljaren eller anpassningsföretaget. Det är du som köper bilen även om du har fått pengarna från Försäkringskassan. Försäkringskassan har ingen koppling till vare sig bilförsäljaren eller anpassningsföretaget.

Innan Försäkringskassan betalar ut bilstödet behövs en faktura som är ställd till och undertecknad av dig. Det går också bra med ett skriftligt avtal om att du ska genomföra affären. Sker utbetalning mot avtal måste du skicka in kopia på betald faktura eller kvittot senast sex månader efter utbetalning. Har du fått för mycket pengar måste du betala tillbaka mellanskillnaden.

Anmäl alltid förändringar!

Om någonting sker som påverkar din rätt till bilstöd måste du anmäla det till Försäkringskassan. Du kan bli återbetalningsskyldig om du tagit emot för mycket pengar eller fått pengar som du egentligen inte ska ha.

Du måste betala tillbaka grundbidrag och anskaffningsbidrag om

- du säljer, byter eller på något annat sätt gör dig av med bilen innan nio år har gått
- om du har fått bilstöd för ett barn med funktionsnedsättning som själv senare beviljas bilstöd.

Nytt bidrag

För att få grund- och anskaffningsbidrag är grundregeln att det ska ha gått minst nio år sedan förra beslutet om rätt till bilstöd. Det går att få nytt bilstöd tidigare om du kan visa att bilen gått minst 18 000 mil från det att du köpte bilen eller om det finns medicinska skäl eller trafiksäkerhetsskäl. Det finns ingen tidsgräns för när du kan få nytt anpassningsbidrag.

Mer information

Faktablad är inte lagtext i ämnet.

Information om parkeringstillstånd och färdtjänst får du från din kommun. Information om körkortstillstånd får du hos Vägverket, www.vagverket.se.

Du kan också läsa faktablad:

- Försäkrad i Sverige
 - Bostadstillägg till pensionärer
- samt broschyren "Om du har en funktionsnedsättning".

Du hittar allt informationsmaterial på www.forsakringskassan.se. Där kan du också enkelt och snabbt sköta en del ärenden med hjälp av våra självbetjäningstjänster.

På vår telefon för självbetjäning 020-524 524 kan du beställa intyg, blanketter och broschyrer. Du kan också göra vissa anmälningar.

Frågor?

Har du frågor kan du använda Hanna, vår digitala assistent på webben. Hon svarar på de vanligaste frågorna om våra försäkringar och tjänster och vägleder dig till rätt information. Du kan också ringa direkt till vårt Kundcenter 0771-524 524 och till Nationell förmedlingstjänst för texttelefoner 90 160.

Försäkringskassan kontrollerar

Försäkringskassan kontrollerar de uppgifter som du lämnar. Det kan gälla inkomst, frånvaro från arbete, civilstånd eller var du bor. Vi har informationsutbyte med andra myndigheter och samkör våra register med uppgifter från bland andra CSN, arbetslöshetskassorna och Skatteverket.

Att medvetet lämna felaktiga uppgifter eller låta bli att anmäla förändringar som kan påverka rätten till ersättning kan vara brottsligt. Försäkringskassan polisanmäler alla misstänkta bidragsbrott.